

Sesijas dokuments

B9-0532/2021/REV.

19.10.2021

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Padomes un Komisijas paziņojumiem,

saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu

par tiesiskuma krīzi Polijā un ES tiesību pārkumu
(2021/2935(RSP))

Roberta Metsola, Jeroen Lenaers, Tomas Tobé

PPE grupas vārdā

Juan Fernando López Aguilar, Iratxe García Pérez, Simona Bonafè, Marek Belka, Heléne Fritzton, Birgit Sippel, Katarina Barley, Robert Biedroń, Leszek Miller, Łukasz Kohut, Włodzimierz Cimoszewicz, Elena Yoncheva, Domènec Ruiz Devesa, Sylvie Guillaume, Marc Angel, Thijs Reuten, Evin Incir, Cyrus Engerer, Nils Ušakovs, Johan Danielsson

S&D grupas vārdā

Malik Azmani, Olivier Chastel, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Nathalie Loiseau, Jan-Christoph Oetjen, Morten Petersen, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Guy Verhofstadt

grupas "Renew" vārdā

Sergey Lagodinsky, Terry Reintke, Tineke Strik, Sylwia Spurek, Gwendoline Delbos-Corfield, Diana Riba i Giner, Alice Kuhnke, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Daniel Freund, Ernest Urtasun, Kira Marie Peter-Hansen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Monika Vana, Sara Matthieu, Claude Gruffat, Kim Van Sparrentak, Bas Eickhout, David Cormand, Hannah Neumann, Alviina Alametsä, Rasmus Andresen, Jordi Solé, Marie

*Toussaint, Mounir Satouri, Piernicola Pedicini, Sven Giegold, Niklas
Nienaf, Anna Cavazzini, Ignazio Corrao, Eleonora Evi, Henrike Hahn*
Verts/ALE grupas vārdā
Konstantinos Arvanītis
grupas “The Left” vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par tiesiskuma krīzi Polijā un ES tiesību pārkāpumu (2021/2935(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk „Harta”),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 1., 2., 4. un 19. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 49. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju un saistīto Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 20. decembra pamatoto priekšlikumu Padomes lēmumam par konstatēšanu, ka ir droša varbūtība, ka Polija varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu, kas sagatavots saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu (COM(2017)0835),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai¹ (“Tiesiskuma nosacījumu regula”),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 12. februāra Regulu (ES) 2021/241, ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu²,
- ņemot vērā 2020. gada 7. oktobra rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi³,
- ņemot vērā 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu⁴,
- ņemot vērā 2020. gada 17. septembra rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam par konstatēšanu, ka ir droša varbūtība, ka Polija varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu⁵,
- ņemot vērā 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz vispārējā nosacītības režīma piemērošanu Savienības budžeta aizsardzībai⁶,

¹ OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.

² OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.

³ OV C 395, 29.9.2021., 2. lpp.

⁴ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0313.

⁵ OV C 385, 22.9.2021., 317. lpp.

⁶ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0348.

- ņemot vērā 2021. gada 16. septembra rezolūciju par mediju brīvību un tiesiskuma aizvien lielāku pasliktināšanos Polijā⁷,
 - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu “2020. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā” (COM(2020)0580),
 - ņemot vērā Komisijas 2021. gada 20. jūlija paziņojumu „2021. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā” (COM(2020)0700),
 - ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
- A. tā kā saskaņā ar LES 2. pantu Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības;
- B. tā kā 2021. gada 29. martā Polijas premjerministrs iesniedza iesniegumu plaši apstrīdētajā un nelikumīgajā „Konstitucionālajā tribunālā”, lai izvērtētu, vai LES noteikumi par ES tiesību aktu prioritāti un efektīvu tiesību aizsardzību tiesā atbilst Polijas konstitūcijai⁸;
- C. tā kā ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu EST noteica pagaidu pasākumus, kurus Komisija pieprasīja saskaņā ar LESD 279. pantu un kuri saistīti ar Polijas Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas darbību un citu Polijas tiesību aktu noteikumu, kas ietekmē tiesu varas neatkarību, apturēšanu⁹;
- D. tā kā 2021. gada 14. jūlijā Polijas nelikumīgais “Konstitucionālais tribunāls” nolēma, ka EST pagaidu noregulējuma pasākums par tiesu struktūru Polijā neatbilst Polijas konstitūcijai¹⁰;
- E. tā kā EST 2021. gada 15. jūlija spriedumā lietā C-791/19¹¹ lēma, ka tiesnešu disciplinārais režīms Polijā nav saderīgs ar ES tiesību aktiem;
- F. tā kā 2021. gada 6. oktobrī EST nolēma, ka pārcelšana no vienas tiesas uz citu vai starp divām vienas un tās pašas tiesas palātām bez tiesneša piekrišanas var apdraudēt tiesnešu neatceļamības un tiesu neatkarības principus¹²;
- G. tā kā 2021. gada 6. oktobrī EST priekšsēdētāja vietnieks noraidīja Polijas lūgumu atcelt EST priekšsēdētāja vietnieka 2021. gada 14. jūlija rīkojumu, kurā pieprasīts atlikt to valsts noteikumu piemērošanas apturēšanu, kuri jo īpaši attiecas uz Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas pilnvarām¹³;
- H. tā kā 2021. gada 7. oktobrī nelikumīgais “Konstitucionālais tribunāls”, pamatojoties uz

⁷ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0395.

⁸ Iesniegums lietā K 3/21.

⁹ Tiesas 2021. gada 14. jūlija rīkojums lietā C-204/21 R, Komisija/Polija, ECLI:EU:C:2019:593.

¹⁰ Konstitucionālā tribunāla 2021. gada 14. jūlija spriedums, lieta P 7/20.

¹¹ Tiesas 2021. gada 15. jūlija spriedums lietā C-791/19 Komisija/Polija, ECLI:EU:C:2021:596.

¹² Tiesas 2021. gada 6. oktobra spriedums lietā C-487/19, *W.Ż.*, ECLI:EU:C:2021:798.

¹³ Tiesas 2021. gada 6. oktobra rīkojums lietā C-204/21 R-RAP Komisija/Polija, ECLI:EU:C:2021:834.

Polijas premjerministra 2021. gada 29. martā iesniegto pieprasījumu, publiskoja savu lēmumu lietā K 3/21, kas tika pieņemts ar diviem atšķirīgiem atzinumiem, konstatējot, ka LES noteikumi vairāku iemeslu dēļ nav saderīgi ar Polijas Konstitūciju;

- I. tā kā 2021. gada 10. oktobrī vairāk nekā 100 000 Polijas pilsoņu piedalījās miermīlīgā demonstrācijā visā Polijā, lai apliecinātu savu atbalstu Polijas dalībai ES;
- J. tā kā 2021. gada 12. oktobrī lēmums lietā K 3/21 tika publicēts Polijas oficiālajā vēstnesī¹⁴, tādējādi piešķirot tam juridisku spēku Polijas tiesību sistēmā;
- K. tā kā arī Eiropas administratīvo tiesnešu asociācija arī ir paudusi viedokli, ka nelikumīgā “Konstitucionālā tribunāla” spriedums nepārprotami ir pretrunā ES tiesību pārākuma pamatprincipam¹⁵;
- L. tā kā 2021. gada augusta Eirobarometra zibensaptaujā ievērojams vairākums respondentu piekrita, ka ES būtu jānodrošina līdzekļi dalībvalstīm tikai ar nosacījumu, ka to valdības īsteno tiesiskumu un demokrātijas principus; tā kā šis skaitlis bija ļoti liels arī Polijā veiktajā aptaujā (72 %) ¹⁶;
- M. tā kā saskaņā ar dažādām aptaujām, kas veiktas Polijā 2021. gada septembrī un 2021. gada oktobrī, tikai 5 % respondentu norādīja, ka vēlas, lai Polija izstājas no ES¹⁷, 90 % pozitīvi vērtē Polijas dalību ES¹⁸ un 95 % arī uzskata, ka ES atbalstam ir pozitīva ietekme uz viņu pilsētas vai reģiona attīstību, un šis rādītājs ir augstāks nekā ES vidējais rādītājs¹⁹;
- 1. pauž dziļu nožēlu par nelikumīgā “Konstitucionālā tribunāla” 2021. gada 7. oktobra lēmumu²⁰, jo tas ir uzbrukums Eiropas vērtību un likumu kopienai kopumā, apdraudot ES tiesību aktu prioritāti, kas saskaņā ar EST iedibināto judikatūru ir viens no ES tiesību sistēmas pamatprincipiem; pauž dziļas bažas par to, ka šis lēmums varētu radīt bīstamu precedentu; uzsver, ka nelikumīgajam “Konstitucionālajam tribunālam” trūkst ne tikai juridiska spēka un neatkarības²¹, bet tas nav arī pietiekami kvalificēts, lai interpretētu Polijas konstitūciju;
- 2. norāda, ka saskaņā ar Hartas 47. pantu pamattiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību ir nepieciešama piekļuve neatkarīgai tiesai; norāda uz aizvien pieaugošajām problēmām,

¹⁴ *DZIENNIK USTAW* 2021 R. POZ. 1852.

¹⁵ <https://twitter.com/AEAJ2000/status/1450008198375686145?t=AY2yz-vezln6Mlq6ZwSDJQ&s=19&fbclid=IwAR3JNygjzCo9QR1R6RghaCOeM8diOOuzRQRe48eAtEwPcmOQC1x5QWkFNrY>.

¹⁶ *Flash Eurobarometer – State of the European Union* (Eiropas Savienība), IPSOS, 2021. gada augusts.

¹⁷ Dati, ko Ipsos sniedza OKO.press un Gazeta Wyborcza, 2021. gada 23.–25. septembris. Skaitļi norādīti %.

¹⁸ Kantar, 2021. gada 21. septembrī.

¹⁹ Eiropas Komisijas 2021. gada oktobra aptauja, <https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=77331>.

²⁰ Nolēmums K 3/21.

²¹ Eiropas Cilvēktiesību tiesas lieta *Xero Flor w Polsce sp. z o.o.* pret Poliju.

ko šajā sakarībā rada valstu konstitucionālās tiesas un daži politiķi, un aicina dalībvalstis respektēt EST izšķirošo lomu un ievērot tās nolēmumus;

3. pauž nožēlu par to, ka pašreizējais Polijas premjerministrs ir sācis apšaubīt ES tiesību aktu pārākumu pār valsts tiesību aktiem, tādējādi turpinot ļaunprātīgi izmantot tiesu varu kā līdzekli savas politiskās darba kārtības īstenošanai; pauž nožēlu par šo rīcību kā vienpusēju lēmumu apšaubīt ES tiesisko regulējumu un to, ka Polijai tas jāievēro; atgādina, ka Polijas Republikas pievienošanās ES notika, ratificējot Pievienošanās līgumu, un Polijas tauta tam referendumā pauda savu piekrišanu; turklāt atgādina, ka Polijas Republika ir brīvprātīgi apņēmusies ievērot dibināšanas Līgumu noteikumus un EST judikatūru; nosoda tiesu sistēmas izmantošanu politiskiem mērķiem un aicina Polijas iestādes pārtraukt patvaļīgi izmantot savas izpildvaras un likumdošanas pilnvaras, lai apdraudētu varas dalīšanas principu un tiesiskumu;
4. apstiprina, ka tiesu sistēma, lai noteiktu, vai tā kalpo efektīvas un neatkarīgas tiesu kontroles mērķim, ir jāskata kopumā, un stingri noraida pašreizējās *PiS* valdības atkārtotos mēģinājumus pamatot Polijā tieslietu jomā veiktās izmaiņas, jo īpaši balstoties uz dažādās dalībvalstīs konstatētiem atsevišķiem, izolētiem piemēriem;
5. pauž nožēlu par to, ka nolēmums K 3/21 negatīvi ietekmē Polijas un Eiropas iedzīvotājus un uzņēmumus, jo viņu pamattiesības uz neatkarīgu tiesu sistēmu, kas pilnībā piemēro ES *acquis* un tiesību aktus, vairs nevar tikt garantētas; šajā sakarībā pauž bažas par Polijas un Eiropas iedzīvotāju pamattiesību efektīvu aizsardzību;
6. uzteic desmitiem tūkstošu Polijas iedzīvotāju, kuri piedalījās miermīlīgos masu protestos, cīnoties par savu kā Eiropas pilsoņu tiesībām un brīvībām; atbalsta viņu vēlmi pēc spēcīgas demokrātiskas Polijas, kas būtu neatņemama Eiropas projekta sastāvdaļa;
7. pauž bažas, ka nolēmums K 3/21 būtiski ietekmēs Polijas tiesnešu darbību, atturot viņus no savu prerogatīvu izmantošanas attiecībā uz ES tiesību aktu piemērošanu; atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu Polijas tiesnešiem, kuri joprojām atzīst ES tiesību aktu prioritāti un nodod lietas EST prejudiciāla nolēmuma sniegšanai, tostarp pēc sprieduma lietā K 3/21, neraugoties uz risku viņu karjerai, cita starpā disciplināru atcelšanu no iztiesāšanas, atlaišanu vai piespiedu atkāpšanos no amata;
8. atgādina, ka ES Līgumus nevar grozīt ar valsts tiesas nolēmumu un ka Polijas Konstitūcijas 91. pantā ir norādīts, ka ratificēts starptautisks nolīgums ir daļa no valsts tiesību sistēmas, ka tas ir jāpiemēro tieši un ka tiesību kolīziju gadījumā tā tiesību akti ir prioritāri; pauž dziļas bažas par to, ka Polijas “Konstitucionālais tribunāls” no efektīva konstitūcijas uzraudzītāja ir pārveidots par instrumentu, ar ko legalizēt varas iestāžu nelikumīgās darbības; atgādina, ka EST nolēmumi nemazina dalībvalstu tiesības veikt organizatoriskas izmaiņas tiesu sistēmā;
9. atzinīgi vērtē dažu valstu parlamentu iniciatīvas apspriest un ieņemt skaidru nostāju attiecībā uz Polijas *PiS* valdības nesen veiktajiem pasākumiem un tās uzbrukumiem ES tiesību aktu prioritātei;
10. atkārtoti pauž viedokli, ka ES nodokļu maksātāju nauda nebūtu jāpiešķir valdībām, kas klaji, mērķtiecīgi un sistemātiski apdraud LES 2. pantā noteiktās vērtības;

11. aicina Komisiju un Padomi steidzami un koordinēti rīkoties, veicot šādas darbības:
- sākt pienākumu neizpildes procedūras saistībā ar tiesību aktiem par nelikumīgo “Konstitucionālo tribunālu”, tā nelikumīgo sastāvu un lomu centienos nepieļaut EST spriedumu izpildi, un lūgt EST noteikt pagaidu pasākumus, kā arī sākt pienākumu neizpildes procedūras attiecībā uz Polijas Augstākās tiesas Ārkārtas kontroles un sabiedrisko lietu palātu, Valsts tiesu varas padomi un Valsts prokuratūru;
 - Komisijai pret Poliju ierosināt procedūru, kas paredzēta Tiesiskuma nosacījumu regulas 6. panta 1. punktā, vienlaikus atgādinot, ka Regulas 5. pants aizsargā galasaņēmēju un labuma guvēju piekļuvi finansējumam un liek Komisijai darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka maksājumi tiek veikti;
 - neapstiprināt Polijas atveseļošanas un noturības plāna projektu līdz brīdim, kad Polijas valdība pilnībā un pienācīgi īsteno EST un starptautisko tiesu spriedumus, un nodrošināt, ka minētā plāna novērtējums garantē atbilstību attiecīgajiem konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem, jo īpaši attiecībā uz tiesu iestāžu neatkarības nodrošināšanu;
 - pieņemt nepārprotamus ieteikumus, kuriem nav vajadzīga vienprātība, lai novērstu tiesiskuma pārkāpumus Polijā, nosakot precīzu grafiku, un saskaņā ar LES 7. panta 1. punktā noteikto procedūru paziņot, ka pastāv nepārprotams risks, ka Polija varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu, un paplašināt šīs procedūras darbības jomu, lai ietvertu pamattiesības un demokrātiju;
 - izmantot savas pilnvaras, tostarp saskaņā ar piemērojamo Kopīgo noteikumu regulu pārtraucot vai apturot maksājumus vai vajadzības gadījumā veicot finanšu korekcijas, cita starpā ņemot vērā risku, ka Polijas kontroles sistēmu efektīvā darbībā varētu pastāvēt būtiski trūkumi, jo tiesu iestādes nav pietiekami neatkarīgas, un tas apdraud izdevumu likumību un pareizību;
 - apspriest tiesiskuma krīzi Polijā, piedaloties Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, un ieņemt skaidru nostāju, nākot klajā ar šim jautājumam veltītu pēc iespējas stingrāku kopīgu deklarāciju, ko gaidāmajā samītā 2021. gada 21.–22. oktobrī iesniegt parakstīšanai ES valstu un to valdību vadītājiem, un nākamajā Vispārējo lietu padomes sanāksmē steidzami novērtēt situācijas attīstību;
12. uzsver, ka šie lūgumi nav paredzēti kā soda pasākumi pret Polijas iedzīvotājiem, bet gan līdzekļi tiesiskuma atjaunošanai Polijā, ņemot vērā tā ievērošanas pastāvīgo pasliktināšanos; aicina Komisiju izmantot visus tās rīcībā esošos instrumentus, lai noteiktu veidus, kā nodrošināt, ka pašreizējās valdības darbību dēļ Polijas pilsoņiem un iedzīvotājiem netiek liegtas ES līdzekļu sniegtās priekšrocības, un rast iespējas, kā šos līdzekļus Komisija varētu nogādāt tieši galasaņēmējiem;
13. pieņem zināšanai Juridiskās komitejas 2021. gada 14. oktobra balsojumu par atbalstu lēmumam vērsties EST par Komisijas bezdarbību saistībā ar ES tiesiskuma nosacījumu mehānisma iedarbināšanu;

o

o o

14. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Padomei, Komisijai, Reģionu komitejai un Eiropas Padomei.